

Катерина Андріївна **КОРНСВА**
студентка, Національний Юридичний Університет ім. Ярослава Мудрого
ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-3383-7567>
e-mail: ket4738@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ТА НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: АНАЛІЗ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА СУДОВОЇ ПРАКТИКИ

Статтю присвячено аналізу правового регулювання слідчих (розушукових) дій у Кримінальному процесуальному кодексі (КПК) України, акцентуючи на змінах, зумовлених введенням воєнного стану. Основну увагу приділено змінам, внесених до кримінального процесуального законодавства (ст. 615 КПК України). Проаналізовано правозастосовну практику Верховного Суду стосовно застосування норм КПК України в умовах воєнного стану. У підсумку обґрунтовано необхідність внесення змін до КПК України з метою усунення виявлених проблемних аспектів правозастосування, особливо в умовах воєнного стану.

Ключові слова: слідчі (розушукові) дії, негласні слідчі (розушукові) дії, кримінальний процес, воєнний стан, докази

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

В умовах триваючого воєнного стану в Україні питання проведення слідчих (розушукових) дій (далі – СРД) набуває особливої актуальності. Збройний конфлікт спричинив не лише зростання певних видів злочинів, а й суттєво вплинув на функціонування правоохоронної та судової систем. У зв'язку з цим виникає нагальна потреба у системному аналізі правового регулювання як «гласних», так і негласних слідчих (розушукових) дій (далі – НСРД) в Україні в період дії воєнного стану. Розуміння законодавчих змін, що відбулися протягом цього часу, є критично важливим для забезпечення ефективного розслідування кримінальних правопорушень та захисту прав і свобод людини.

МЕТА статті – аналіз правових засад проведення СРД та НСРД в Україні з особливим акцентом на змінах, внесених у зв'язку з воєнним станом. До основних завдань належать: аналіз законодавчих змін, зумовлених воєнним станом, їхнього впливу на процесуальні гарантії та права особи у кримінальному провадженні, а також розгляд питань застосування отриманих в результаті проведення СРД та НСРД доказів у суді.

РЕЗУЛЬТАТИ

У Кримінальному процесуальному кодексі (КПК) України, зокрема у ст. 223, СРД є дії, що проводяться для збору доказів або перевірки вже наявних доказів у конкретному кримінальному провадженні [1]. Таке нормативне закріплення акцентує на їхньому ключовому доказовому призначенні в межах кримінального провадження. Різноманітність наукових підходів до тлумачення поняття СРД зумовлює наявність значної варіативності його дефініцій у правовій доктрині. Концептуально наукові погляди може бути поділено на дві основні групи: визначення у широкому та вузькому аспектах. У широкому сенсі термін охоплює сукупність усіх процесуальних дій, що виконуються слідчим, дізнавачем у здійсненні кримінального провадження. На противагу, у вузькому значенні, поняття обмежується пізнавальними діями слідчого, дізнавача, цільово спрямованими на всебічне, повне та об'єктивне встановлення всіх релевантних обставин у кримінальному провадженні [2, с. 74].

СРД є вагомим компонентом системи процесуальних інструментів, які застосовуються уповноваженими суб'єктами кримінального провадження, та характеризуються специфічним функціональним призначенням. Відповідно до положень ст. 93 КПК представники сторони обвинувачення (слідчий, дізнавач, прокурор) реалізують функцію збирання доказів шляхом проведення СРД та НСРД, витребування і отримання необхідних об'єктів, відомостей, документів від державних органів, органів місцевого самоврядування, установ, підприємств, організацій, фізичних та юридичних осіб, отримання висновків експертних досліджень, результатів ревізій та перевірок, а також здійснення інших процесуальних заходів доказового характеру. У межах кримінального провадження сторона захисту або потерпілий наділені правом здійснювати збирання доказової інформації шляхом витребування та отримання від відповідних суб'єктів (державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, фізичних та юридичних осіб) предметів, відомостей, документів, експертних висновків, результатів ревізій та перевірок. Сторона захисту або потерпілий також можуть ініціювати проведення певних СРД та інших процесуальних дій шляхом звернення до слідчого або прокурора з відповідними клопотаннями.

Ключовий функціональний потенціал СРД реалізується передусім у процесі збирання доказів. Останній є комплексним процесом, що охоплює етапи виявлення, фіксації та процесуального закріплення доказової інформації. Виняткового значення набуває пошукова діяльність уповноваженого суб'єкта, що здійснюється з дотриманням норм кримінального процесуального законодавства з метою виявлення слідів кримінального правопорушення та матеріальних об'єктів, які можуть мати доказове значення. Перевірка вже отриманих доказів як інший функціональний аспект передбачає ретельний аналіз сформованої доказової бази та процесуальних засад її формування для встановлення належності та допустимості окремих доказів, підтвердження або спростування обставин, які мають суттєве значення для кримінального провадження, а також виявлення нових фактів. Діяльність з перевірки пронизує всі стадії кримінального процесу і корелюється з процесами зби-

рання та аналізу доказової інформації. Практична реалізація перевіркової функції відбувається через проведення нових чи додаткових СРД, що ґрунтуються на результатах аналітичної роботи уповноваженого суб'єкта, глибокого вивчення змісту кожного доказу як самостійного елемента та в його системному зв'язку з іншими доказами. Слід зазначити, що одна й та сама СРД залежно від конкретних умов та стадії досудового розслідування може виконувати функцію як здобуття нових доказів, так і верифікації вже наявної доказової інформації. Оцінювання доказів як інтегральна функція СРД виявляється в інтелектуальній діяльності уповноваженої особи, що спрямовано на всебічний, повний та об'єктивний аналіз усіх фактичних обставин кримінального провадження відповідно до законодавчих приписів для визначення належності кожного окремого доказу та достатності сукупності зібраних доказів для прийняття відповідних процесуальних рішень [2, с. 75].

У кримінальному процесі класифікацію СРД може бути здійснено на підставі різноманітних критеріїв. Одним із ключових є поділ на категорії «гласних», що здійснюються відкрито, та негласних, що мають прихований характер. Інші класифікаційні підходи охоплюють розмежування дій за їхньою послідовністю (первинні, подальші, повторні), обов'язковістю проведення (обов'язкові та факультативні), а також за впливом на конституційні права особи (дії, що їх обмежують, та дії, які не спричиняють такого обмеження). Аналіз положень Гл. 20 КПК України дає змогу виділити спектр «гласних» слідчих заходів, таких як допит, пред'явлення для впізнання, обшук, огляд, слідчий експеримент, освідування, а також залучення експерта та проведення експертизи. Водночас гл. 21 КПК передбачає перелік НСРД, що включають втручання у сферу приватного спілкування, обстеження місць, які не є доступними для публіки, відстеження місцезнаходження технічних засобів радіоелектронного зв'язку, візуальне або аудіовізуальне спостереження за особою, об'єктом чи локацією, здійснення аудіо- та відеоконтролю визначеного місця, контроль за ходом вчинення кримінального правопорушення, виконання завдань спеціального характеру з метою викриття протиправної діяльності організованих угруповань чи злочинних організацій, приховане отримання матеріалів, необхідних для проведення порівняльних експертиз, та залучення до співпраці на конфіденційній основі. Базова класифікація на гласні та негласні заходи має фундаментальне значення для розуміння специфіки їхнього застосування та відповідних юридичних вимог, зокрема тих, що стосуються обмеження прав людини. Різний ступінь втручання у приватне життя відображено у диференціації між діями, спрямованими на контроль за приватним спілкуванням, та іншими формами спостереження.

Відповідно до ст. 246 КПК НСРД являють собою специфічну категорію процесуальних заходів, відомості про факт та методи проведення яких є конфіденційними і не підлягають розголошенню, якщо інше не передбачено КПК. Ключовою ознакою негласних дій є саме конфіденційність. Здійснення таких заходів здебільшого відбувається тоді, коли отримання необхідної для кримінального провадження інформації про обставини кримінального правопорушення та причетних до нього осіб є неможливим за допомогою інших, тради-

ційних методів. Притаманна негласним заходам таємність зумовлює необхідність забезпечення міцних правових гарантій з метою попередження можливих зловживань та застосування цих інструментів виключно як виняткового засобу, коли інші слідчі методики виявилися недостатньо ефективними.

Запровадження воєнного стану в Україні зумовило суттєві корективи у сфері кримінального процесу, що знайшло своє відображення у положеннях ст. 615 КПК. Ця норма встановлює особливий режим досудового розслідування та судового розгляду в умовах дії надзвичайного правового режиму, модифікуючи усталені процедури для забезпечення безперервності та ефективності правосуддя. Так, на час воєнного стану у разі технічної неможливості доступу до СРДР рішення про початок розслідування приймається дізнавачем, слідчим або прокурором шляхом винесення відповідної постанови. У листі Верховного Суду від 3 березня 2022 р. «Щодо окремих питань здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану» зазначено, що така постанова може розглядатися як належне підтвердження початку досудового розслідування. Хочу погодитися з думкою І.В. Черниченка та А.А. Мацоли, що, крім відомостей, які передбачено ч. 5 ст. 214 КПК, має також вказуватися причина неможливості доступу до СРДР [4]. Таке регулювання спрямоване на усунення потенційних затримок у реагуванні на кримінальні правопорушення в умовах швидкоплинної та небезпечної обстановки. Зміни торкнулися також часових обмежень проведення слідчих (розшукових) дій. На період дії воєнного стану скасовано загальну заборону на їх здійснення у нічний час, визначений законодавством як проміжок з 22:00 до 06:00. Дозвіл на цілодобову процесуальну діяльність відповідає нагальним потребам оперативного розслідування кримінальних правопорушень, особливо тих, що пов'язано з воєнними діями, диверсіями чи іншими загрозами національній безпеці, коли фактор часу набуває критичного значення. Розширення часових рамок дає змогу слідчим, дізнавачам та прокурорам гнучкіше планувати та проводити необхідні заходи, не обмежуючись світловим днем, що підвищує адаптивність правоохоронної системи до викликів воєнного часу [6, с. 173-174].

Суттєвої модифікації зазнав інститут участі понятих під час проведення окремих СРД. Норми ст. 615 КПК передбачають можливість проведення таких дій без залучення понятих тоді, коли їх участь є об'єктивно неможливою або пов'язана із загрозою для їхнього життя чи здоров'я. Це положення враховує підвищені ризики, що виникають під час воєнних дій, та практичні труднощі із залученням цивільних осіб до процесуальних заходів у небезпечних умовах. Для компенсації відсутності понятих як традиційного елемента контролю за законністю дій слідчого законодавець встановив обов'язкову вимогу безперервної відеофіксації відповідної слідчої дії. Відеозапис є важливим процесуальним інструментом, що покликано забезпечити об'єктивність фіксації ходу та результатів слідчої дії, слугуючи гарантією дотримання прав осіб та запобігачи можливим зловживанням [7, с. 41]. Так, законодавчі зміни демонструють прагнення знайти баланс між необхідністю збереження процесуальних гарантій та потребою в адаптації кримінального провадження до екстремальних умов воєнного стану, пріоритетуючи безпеку

громадян та ефективність розслідувань.

Процесуальне законодавство України закріплює принцип безпосередності судового розгляду, відповідно до якого суд має право обґрунтовувати свої висновки лише на тих показаннях, які безпосередньо сприйняті ним під час судового засідання, або ж отримані у передбаченому законом порядку, зокрема відповідно до вимог ст. 225 КПК. Ця норма фактично встановлює загальну заборону на застосування показань, наданих під час досудового розслідування, як доказів у суді, якщо їх не належно процесуально зафіксовано.

Водночас у разі запровадження воєнного стану допускається виключення, передбачене ч. 11 ст. 615 КПК, а саме застосування у судовому розгляді таких показань за умови, що допит проведено із застосуванням технічних засобів відеофіксації. Те саме стосується й показань підозрюваного, наданих у ході досудового розслідування, якщо під час допиту був присутній захисник, а хід допиту зафіксовано технічно.

Така практика знайшла своє відображення, зокрема, у вирокі Залізничного районного суду міста Львів від 8 березня 2024 р., де суд визнав допустимими показання, отримані у формі відеозапису допиту свідка, слідчого експерименту за його участі та висновку експерта від 02.06.2022 р. на досудовому етапі у зв'язку з його тривалим перебуванням за кордоном з 24.07.2022 р. і неможливістю прибути до суду [8].

Проте чинне законодавство не містить чіткого переліку обставин, які вважаються «виключними випадками». Через це суди можуть тлумачити закон по-різному, що веде до порушення принципу законності та справедливості. Вважаю, що КПК потребує доповнення нормою, яка б чітко визначила перелік ситуацій, що можуть вважатися винятковими, наприклад, смерть свідка, його важкий стан здоров'я, перебування в окупації або зоні бойових дій, також тривале перебування за кордоном тощо.

Крім того, певний інтерес становить й інший практичний кейс, де суд зазначив, що не може бути застосоване положення ч. 11 ст. 615 КПК до дослідження показань свідка, які надано ним під час досудового розслідування, оскільки провадження у цій справі не здійснювалося в умовах воєнного стану. Так, ОСОБА_4 звинувачують у вчиненні злочинів, передбачених ч. 1 ст. 315 та ч. 2 ст. 307 Кримінального кодексу (КК) України в червні 2019 р. Проте обвинувачений заперечує свою винуватість у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 315 КК стосовно навмисного спонукання ОСОБА_6 до вживання особливо небезпечного наркотичного засобу. Сторона обвинувачення не надала жодних доказів, які б підтверджували винуватість ОСОБА_4 у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 315 КК. Ключовий свідок ОСОБА_6 не з'являвся до судового засідання протягом трьох років та шести місяців, незважаючи на численні виклики. Жодних об'єктивних обставин для неможливості допиту свідка в суді стороною обвинувачення не наведено, і клопотань про допит у порядку ст. 225 КПК не подано. Прокурор подав клопотання про дослідження показань свідка ОСОБА_6, наданих під час досудового слідства, відповідно до вимог ч. 11 ст. 615 КПК. Проте суд дійшов висновку, що положення ч. 11 ст. 615 КПК не може бути застосовано в цьому разі. Це

пояснюється тим, що кримінальне провадження не відбувалося в умовах воєнного стану, а сторона обвинувачення мала можливість забезпечити явку свідка ОСОБА_6 для його безпосереднього допиту в ході судового засідання. Такого висновку дійшов Рахівський районний суд Закарпатської області від 28.07.2023 р. [9].

Воєнний стан як надзвичайний правовий режим вимагає адаптації кримінального процесу до нових реалій, зокрема з огляду на необхідність забезпечення права на захист в умовах фізичної недосяжності захисника. Одним з таких механізмів є дистанційна участь захисника в процесуальних діях, зокрема – за допомогою засобів відеозв'язку. Законодавче підґрунтя для цього передбачено у ст. 615 КПК, яка регулює особливий порядок кримінального провадження в умовах воєнного стану. Відповідно до ч. 4 ст. 615 КПК допускається участь учасників кримінального провадження включно із захисником у процесуальних діях у режимі відеоконференції, якщо їх особиста участь є неможливою або небезпечною для життя.

Ухвалою судді Великої Палати Верховного Суду від 18.11.2022 визнано доцільним і можливим забезпечити участь захисника у судовому засіданні поза межами приміщення суду – через офіційний сайт відеоконференцзв'язку vkz.court.gov.ua із застосуванням власних технічних засобів. У зазначеній ухвалі здійснено тлумачення положень ст. 336 КПК України, де підкреслюється, що процесуальне законодавство не забороняє дистанційну участь у судовому засіданні з будь-якого місця, за умови технічної можливості та належної ідентифікації особи [10].

На противагу цьому варто зазначити, що участь захисника у судовому засіданні через телефонний зв'язок не відповідає КПК. На цьому наголошено у постанові колегії суддів Першої судової палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду (ККС ВС) від 13 червня 2023 р., адже в такому форматі суд позбавлено можливості належно встановити особу та роз'яснити йому його процесуальні права [11].

З урахуванням положень ч. 1 ст. 615 КПК особливістю є також «санкціонування» НСРД. Так, у разі, коли неможливо отримати ухвалу слідчого судді, дозволяється проведення НСРД за рішенням керівника органу прокуратури. Варто зауважити, що реалізація таких повноважень покладається не на будь-якого прокурора, а виключно на керівника відповідного органу прокуратури. Вони здійснюються на підставі належно оформленого клопотання слідчого або процесуального прокурора. Застосування цих повноважень допускається лише тоді, коли слідчий суддя з об'єктивних причин не має можливості своєчасно виконати свої функції. Водночас важливо підкреслити, що такі дії є винятковими та правомірні лише протягом дії правового режиму воєнного стану. Для дотримання принципу законності він зобов'язаний за першої же нагоди повідомити прокурора вищого рівня, а також суд, надавши відповідні документи не пізніше ніж через 10 днів з моменту прийняття рішення. Це свідчить про збереження судового контролю навіть в умовах обмежень, викликаних надзвичайною ситуацією, і забезпечує баланс між необхідністю оперативного реагування та дотриманням правових гарантій.

Нині також сформувалася практика: наявність до-

пуску до державної таємниці не є обов'язковою умовою для осіб, яких залучають до здійснення НСРД. Наприклад, у постанові ККС ВС від 26.10.2022 зазначено, що особи, які залучаються до виконання НСРД, – зокрема, такі як поняті або особи, що здійснюють контрольовану закупку наркотичних засобів чи психотропних речовин, – не зобов'язані мати допуск до державної таємниці. Відповідно до ст. 11 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» їхнім основним обов'язком є нерозголошення інформації, яка стала їм відома під час проведення таких заходів [12].

Цікавим є положення, яке надає дізнавачу, слідчому чи прокурору право самостійно здійснювати переказ пояснень, показань або документів, якщо вони володіють відповідною мовою підозрюваного чи потерпілого, і за умови неможливості участі переказача у кримінальному провадженні. Не можу не погодитись з думкою І.В. Черниченка та А.А. Мацоли, адже ця норма суперечить положенням п. 2 ч. 1 ст. 77 КПК України, згідно з якою слідчий, дізнавач або прокурор не можуть брати участь у кримінальному провадженні, якщо вже брали участь у ньому як переказачі. Вважаю за доцільне забезпечити участь переказача через відеозв'язок або інші технічні засоби, у разі неможливості його фізичної присутності. Цікавою є також позиція З.М. Чуприни стосовно обов'язкової відео- чи аудіофіксації відповідної слідчої дії, коли функцію викладача виконує дізнавач, слідчий або прокурор. Така вимога є важливою для забезпечення процесуальних гарантій сторони захисту, яка згодом зможе разом із професійним переказачем переглянути зафіксований матеріал і перевірити точність та коректність переказу, здійсненого посадовою особою. Це сприятиме прозорості процесу і зменшить ризики порушення права на захист [13].

На основі проведеного аналізу чинних правових норм та узагальнення судової практики вбачаються колізії між загальними та спеціальними нормами КПК в умовах воєнного стану. Отже, необхідність гармонізації процесуального законодавства з реаліями воєнного стану залишається нагальною та вимагає системного вдосконалення з боку законодавця, зокрема у частині регулювання СРД та НСРД. Формування стабільного нормативного підґрунтя для реалізації слідчих дій здатне істотно знизити ймовірність порушення основоположних прав людини і принципів справедливого судового розгляду, що є невід'ємними елементами демократичної правової держави.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI: станом на 26 груд. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
2. Вапнярчук В.В. Поняття і система слідчих (розшукових) дій. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. 2018. № 2(2). С. 73–77.
3. Тагієв С.Р. Поняття та зміст негласних слідчих (розшукових) дій. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки*. 2015. № 1(3). С. 117–121.
4. Черниченко І.В., Мацола А.А. Особливості проведення слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 2. С. 358–363.
5. Літвінова І.Ф., Малихіна А.А. Особливості проведення деяких слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного стану. *Наукові праці Київського авіаційного інституту. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. 2023. № 3 (68). С. 223–229.
6. Літвінова І., Лобай Д. Особливості проведення обшуку або огляду житла чи іншого володіння особи в умовах воєнного стану в Україні. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. 2022. № 4 (65). С. 172–178.
7. Гловюк І., Дроздов О., Тетерятник Г. Особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану: науково-практичний коментар Розділу IX-1 Кримінального процесуального кодексу України (станом на 30 грудня 2022 р.). Дніпро-Львів-Одеса-Харків, 2023. 82 с.
8. Вирок Залізничного районного суду міста Львова від 08.03.2024 року, справа № 462/4954/22, провадження № 1-кп/462/208/24. URL:

Доцільним видається формулювання більш чітких процесуальних положень, які б регламентували порядок залучення переказача в умовах воєнного стану у кримінальному провадженні, а також встановлення уніфікованих стандартів для здійснення відеозапису таких процесуальних дій, що сприятиме забезпеченню належної якості доказової бази та мінімізації ризиків процесуальних порушень.

На моє переконання, створення зрозумілої нормативної бази для таких заходів дасть змогу знизити ризики зловживань, уникнути невинуватених затягувань розслідувань та забезпечити належну доказову якість отриманої інформації. Така законодавча модернізація сприятиме не лише підвищенню ефективності роботи органів досудового розслідування, а й зміцненню довіри до судової системи загалом, що має особливе значення в умовах воєнного часу.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дає змогу узагальнити основні результати з правового регулювання СРД та НСРД в умовах воєнного стану. Встановлено, що воєнний стан зумовив суттєві зміни до КПК, спрямовані на адаптацію процедур розслідування до особливих обставин збройного конфлікту. Зміни включають спрощення порядку початку досудового розслідування, можливість проведення слідчих дій у нічний час, модифікацію правил про обов'язкову участь свідків, розширення повноважень прокурора та керівника органу прокуратури, а також підвищену роль технічних засобів фіксації процесуальних дій. Аналіз судової практики свідчить про активний процес інтерпретації та застосування оновленого законодавства, виявляючи певні проблемні аспекти, що потребують подальшого законодавчого врегулювання. До таких аспектів належать питання балансу між ефективністю розслідування та забезпеченням прав людини, чіткості критеріїв для відмови від участі свідків, стандартів застосування відеозапису як доказу, а також узгодженості норм стосовно повноважень прокуратури та судової влади.

Подальші наукові аналізи у цій сфері можуть включати порівняльний аналіз досвіду інших країн у регулюванні кримінального процесу під час воєнних конфліктів, а також дослідження довгострокового впливу внесених змін на систему правосуддя України після завершення воєнного стану та у повоєнний період.

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/117524462>

9. Ухвала Рахівського районного суду Закарпатської області від 28.07.2023 року, справа № 305/121/20., провадження № 1-кп/305/70/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/112500639>

10. Ухвала судді Великої палати Верховного Суду від 18.11.2022 у справі № 415/2182/20, провадження № 13-15кз22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/107393145>

11. Постанова колегії суддів Першої судової палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду від 13 червня 2023 року у справі № 225/127/17, провадження № 51-3295км22. URL: https://verdictum.ligazakon.net/document/111614175?utm_source=jurliga.ligazakon.net&utm_medium=news&utm_content=jl01&_ga=2.16924025.1753722066.1746265449-337906152.1746265449#_gl=1*1p0x2uu*_gcl_au*MTA4MzIyNzEzLjE3NDYyNjU0MDg

12. Постанова Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 26.10.2022 року, справа № 202/5035/20, провадження № 51-1166км22. URL: <https://lpd.court.gov.ua/legal-position/7850/document/12648>

13. Чуприна З.М. Особливості кримінального процесу в умовах воєнного стану. URL: https://jurliga.ligazakon.net/analytics/212017_osoblivost-kriminalnogo-protsesu-v-umovakh-vonnogo-stanu?utm_source=chatgpt.com

References

1. The Criminal Procedural Code of Ukraine Code of Ukraine № 4651-VI. (2012, April 13). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> [in Ukrainian].
2. Vapniarchuk V.V. The concept and system of investigative (search) actions. *Kherson State University Herald. Series "Legal Sciences"*. 2018. № 2(2). pp. 73–77. [in Ukrainian].
3. Tahiiiev S.R. The concept and content of covert investigative (detective) actions. *Kherson State University Herald. Series "Legal Sciences"*. 2015. № 1 (3). pp. 117–121. [in Ukrainian].
4. Chernychenko I.V., Matsola A.A. Features of conducting investigative actions under the conditions of the martial state. *Analytical and Comparative Jurisprudence*. 2023. № 2. pp. 358–363. [in Ukrainian].
5. Litvinova I.F., Malykhina A.A. (2023). Features of conduct of some investigative (search) actions under the conditions of the state of martial. *Scientific works of the Kyiv Aviation Institute. Series Legal Bulletin "Air and Space Law"*. 2023. № 3 (68). pp. 223–229. [in Ukrainian].
6. Litvinova I., Lobai D. Peculiarities of a search or inspection of housing or other property of a person under the conditions of maritime state in Ukraine. *Scientific works of the Kyiv Aviation Institute. Series Legal Bulletin "Air and Space Law"*. 2022. № 4 (65). pp. 172–178. [in Ukrainian].
7. Hloviuk I., Drozdov O., Teteriatnyk H. Special regime of pre-trial investigation, trial in conditions of martial law: scientific and practical commentary on Section IX-1 of the Criminal Procedure Code of Ukraine (as of May 3, 2022). Dnipro-Lviv-Odesa-Kharkiv, 2023. 82 p. [in Ukrainian].
8. The verdict of the Zaliznychnyi District Court of Lviv (2024, March 8). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117524462> [in Ukrainian].
9. Ruling of the Rakhiv District Court of Transcarpathian region (2023, July 28). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/112500639> [in Ukrainian].
10. Ruling of a judge of the Grand Chamber of the Supreme Court (2022, November 18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/107393145> [in Ukrainian].
11. Resolution of the Panel of Judges of the First Judicial Chamber of the Criminal Court of Cassation within the Supreme Court (2023, June 13). URL: https://verdictum.ligazakon.net/document/111614175?utm_source=jurliga.ligazakon.net&utm_medium=news&utm_content=jl01&_ga=2.16924025.1753722066.1746265449-337906152.1746265449#_gl=1*1p0x2uu*_gcl_au*MTA4MzIyNzEzLjE3NDYyNjU0MDg [in Ukrainian].
12. Resolution of the Criminal Court of Cassation of the Supreme Court (2022, October 26). URL: <https://lpd.court.gov.ua/legal-position/7850/document/12648> [in Ukrainian].
13. Chupryna Z.M. Peculiarities of criminal proceedings under martial law. URL: https://jurliga.ligazakon.net/analytics/212017_osoblivost-kriminalnogo-protsesu-v-umovakh-vonnogo-stanu?utm_source=chatgpt.com [in Ukrainian].

Kateryna KORNIEVA

student, Yaroslav Mudryi National Law University

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-3383-7567>

e-mail: ket4738@gmail.com

PECULIARITIES OF CONDUCTING INVESTIGATIVE (DETECTIVE) AND COVERT INVESTIGATIVE (DETECTIVE) ACTIONS UNDER MARTIAL LAW: ANALYSIS OF LEGAL REGULATION AND JUDICIAL PRACTICE

The paper is devoted to a comprehensive analysis of the legal regulation of investigative (search) actions in the Criminal Procedure Code of Ukraine, with special attention paid to the changes caused by the introduction of martial law. The evolution of scientific approaches to the definition of the concept of investigative (search) actions and the features of conducting covert investigative (search) actions are analyzed in detail, including their confidential nature and legal guarantees of their application. The main emphasis is placed on the study of the changes introduced into the criminal procedural legislation by Article 615 of the Criminal Procedure Code of Ukraine in connection with martial law. Additionally, the paper examines in detail the procedural features of the beginning of a pre-trial investigation under martial law, including the possibility of conducting priority investigative actions before entering information into the ERDR. Changes in the time limits for conducting investigative actions are analyzed, in particular, the abolition of the ban on conducting them at night, and their impact on the efficiency of the investigation. Special attention is paid to the analysis of the law enforcement practice of the Supreme Court regarding the application of the norms of the Code of Criminal Procedure of Ukraine under martial law. Based on the analysis, the need to make specific amendments to the Code of Criminal Procedure of Ukraine in order to eliminate the identified problematic aspects of law enforcement, especially under martial law, is substantiated. The conclusions summarize the main results of the study and outline the prospects for further scientific developments in this area, including a comparative analysis of international experience and a study of the long-term impact of the changes made on the justice system of Ukraine.

Keywords: investigative (search) actions, criminal process, martial law, evidence, judicial practice